Valiokunnan mietintö StVM 5/2026 vp─ HE 40/2026 vp

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle työeläkejärjestelmää koskevan lainsäädännön muuttamiseksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle työeläkejärjestelmää koskevan lainsäädännön muuttamiseksi (HE 40/2026 vp): Asia on saapunut sosiaali- ja terveysvaliokuntaan mietinnön antamista varten. Asia on lisäksi lähetetty työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Lausunto

Asiasta on annettu seuraava lausunto:
- työelämä- ja tasa-arvovaliokunta TyVL 5/2026 vp

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:
- neuvotteleva virkamies Outi Aalto, sosiaali- ja terveysministeriö
- ylimatemaatikko Minna Lehmuskero, sosiaali- ja terveysministeriö
- finanssineuvos Tuomas Laiho, valtiovarainministeriö
- toimistopäällikkö Tarja Taipalus, Finanssivalvonta
- osastopäällikkö Ismo Risku, Eläketurvakeskus
- työeläke- ja sosiaalivakuutusasioiden päällikkö Katri Ojala, Akava ry
- johtava asiantuntija Vesa Rantahalvari, Elinkeinoelämän keskusliitto ry
- senior fellow -tutkija Tarmo Valkonen, Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ETLA
- puheenjohtaja Matti Huutola, Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry
- lakiasiainjohtaja Ismo Heinström, Eläkesäätiöyhdistys - ESY ry
- johtaja Mikko Kuusela, Finanssiala ry
- johtava eläkeasiantuntija Juha Knuuti, Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT
- juristi Samppa Koskela, STTK ry
- työura- ja eläkeasioiden päällikkö Sinikka Näätsaari, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- johtaja Mikko Koskinen, Työeläkevakuuttajat TELA ry

Valiokunta on saanut kirjalliset lausunnot:
- Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen
- Maatalousyrittäjien Eläkelaitos

Valmis
5.0

- Merimieseläkekassa
- Mikro- ja yksinyrittäjät ry
- Nuorisoala ry
- Suomen Yrittäjät ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi työntekijän eläkelakia, merimieseläkelakia, eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annettua lakia, työeläkevakuutusyhtiöistä annettua lakia sekä eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annettua lakia.

Ehdotettujen muutosten tavoitteena on työeläkejärjestelmän rahoituksellisen kestävyyden parantaminen ja julkisen talouden vahvistaminen eläkelaitosten sijoitustuottoja lisäämällä. Työntekijän eläkelain ja lain eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta säännöksiä ehdotetaan muutettavaksi siten, että osakeriskin lisääminen on mahdollista rahoitustekniikkaa muuttamalla. Vakavaraisuussäännöksiä ehdotetaan kevennettäväksi niin, että sijoitusriskiä voidaan ottaa enemmän kaikissa sijoitusluokissa. Lisäksi esityksessä ehdotetaan laajennettavaksi luotonottomahdollisuutta koskemaan kaikkia työeläkevakuutusyhtiöiden, Merimieseläkekassan ja eläkesäätiöiden sekä eläkekassojen tytäryhteisöjen kiinteistösijoituksia.

Rahastointia ehdotetaan vahvistettavaksi siten, että jatkossa vuosittain rahastoidaan enemmän vanhuuseläkkeitä varten tulevien eläkkeiden rahoittamiseksi. Rahastoinnin vahvistaminen on etenkin nuorempien sukupolvien kannalta oikeudenmukaista ja auttaa riskeihin varautumisessa.

Indeksirajoitin ehdotetaan otettavaksi käyttöön vuodesta 2030 alkaen. Indeksirajoitin vaikuttaa maksussa olevien työeläkkeiden vuosittaisiin indeksitarkistuksiin siten, että työeläkeindeksi ei saa kahden peräkkäisen vuoden aikana kasvaa enempää kuin palkkakerroin samana aikana. Työeläkkeet eivät siten voi nousta merkittävästi enempää kuin palkat.

Esitys perustuu pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman kirjaukseen, jonka mukaan huoltosuhteen heikkenemisen sekä talouden kehitykseen, eläkevarojen sijoitustuottoihin ja tulevaan maksukehitykseen liittyvän epävarmuuden takia valmistellaan kolmikantaisesti tarvittavia työeläkelainsäädännön muutoksia rahoituksellisen kestävyyden varmistamiseksi ja riittävän etuustason turvaamiseksi. Ehdotetut muutokset pienentäisivät julkisen talouden kestävyysvajetta noin 0,8 prosenttiyksikköä suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.7.2026. Voimaantuloa porrastettaisiin kuitenkin siten, että työntekijän eläkelain muutokset ja osa merimieseläkelain muutoksista tulisivat voimaan 1.1.2027.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Yleistä

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi työntekijän eläkelakia (395/2006), merimieseläkelakia (1290/2006), eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annettua lakia (315/2015), työeläkevakuutusyhtiöistä annettua lakia (354/1997) sekä eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annettua lakia (946/2021).

Esityksen tavoitteena on työeläkejärjestelmän rahoituksellisen kestävyyden parantaminen ja julkisen talouden vahvistaminen mahdollistamalla työeläkelaitoksille nykyistä parempien sijoitustuottojen tavoittelu. Työeläkelaitosten sijoitussäännöksiä ehdotetaan kevennettäväksi niin, että työeläkelaitokset voivat ottaa nykyistä enemmän sijoitusriskiä erityisesti osakkeissa ja muissa tuottohakuisissa sijoituksissa. Vakavaraisuussäännöksiä ehdotetaan muutettavaksi niin, että sijoitusriskiä voidaan ottaa enemmän kaikissa sijoituslajeissa. Lisäksi esityksessä ehdotetaan laajennettavaksi luotonottomahdollisuutta koskemaan kaikkia työeläkevakuutusyhtiöiden, Merimieseläkekassan ja eläkesäätiöiden sekä eläkekassojen tytäryhteisöjen kiinteistösijoituksia. Vanhuuseläkkeiden rahastointia ehdotetaan vahvistettavaksi siten, että jatkossa vuosittain rahastoidaan enemmän vanhuuseläkkeitä varten tulevien eläkkeiden rahoittamiseksi. Lisäksi työeläkkeiden nousuun vaikuttava indeksirajoitin ehdotetaan otettavaksi käyttöön vuodesta 2030 alkaen.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta pitää esityksen tavoitteita perusteltuina ja kannattaa lakiehdotusten hyväksymistä vähäisin teknisluonteisin korjauksin. Valiokunta korostaa, että työeläkejärjestelmän kantokyky on vuoden 2017 uudistuksen jälkeen ollut vakaalla pohjalla, mutta epäedullinen väestörakenne ja oletettua heikompi syntyvyys ovat heikentäneet sen rahoituksellista kestävyyttä pitkällä aikavälillä. Ehdotetut muutokset vahvistavat työeläkejärjestelmän rahoituspohjaa, vähentävät pitkällä aikavälillä painetta työeläkemaksujen korottamiseen tai eläkkeiden tason alentamiseen sekä vahvistavat sukupolvien välistä oikeudenmukaisuutta.

Esityksen taustalla on pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman kirjaus, jonka mukaan huoltosuhteen heikkenemisen sekä talouden kehitykseen, eläkevarojen sijoitustuottoihin ja tulevaan maksukehitykseen liittyvän epävarmuuden takia valmistellaan kolmikantaisesti tarvittavia työeläkelainsäädännön muutoksia rahoituksellisen kestävyyden varmistamiseksi ja riittävän etuustason turvaamiseksi. Hallitus täsmensi julkisen talouden kokonaisuuden vahvistamistavoitetta syksyllä 2023 siten, että työeläkelainsäädännön uudistuksilla julkista taloutta tulee vahvistaa vähintään noin 0,4 prosentilla suhteessa bruttokansantuotteeseen, mikä vastaa noin yhtä miljardia euroa. Työmarkkinakeskusjärjestöt saivat 19.1.2025 valmiiksi neuvottelutuloksen, jonka hallitus katsoi kokonaisuutena täyttävän riittävästi uudistukselle asetetut tavoitteet.

Valiokunta toteaa, että työeläkevarojen ja eläkemenojen osuus julkisesta taloudesta on merkittävä. Työeläkejärjestelmän varojen yhteenlaskettu määrä vuoden 2025 lopussa oli noin 285 miljardia euroa, mikä vastaa yli 100:aa prosenttia bruttokansantuotteesta. Työeläkemenot olivat vuonna 2025 kaikkiaan 37,2 miljardia euroa, mikä on noin 13 prosenttia

bruttokansantuotteesta. Sosiaali- ja terveysvaliokunta kiinnittää kuitenkin työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan (TyVL 5/2026 vp) tavoin huomiota siihen, että eläkemenojen osuus bruttokansantuotteesta on pysynyt varsin vakaana vuosien 2000—2024 välisenä ajanjaksona, vaikka samaan aikaan eläkkeensaajien määrä on noussut noin 400 000 henkilöllä.

Valiokunta pitää myönteisenä, että työmarkkinajärjestöjen neuvotteleman ratkaisun arvioidaan pienentävän julkisen talouden kestävyysvajetta hallituksen asettamaa tavoitetta enemmän, noin 0,8 prosenttiyksikköä suhteessa bruttokansantuotteeseen, mikä vastaa noin kahta miljardia euroa. Ehdotettujen muutosten arvioidaan pitkällä aikavälillä pienentävän työeläkemaksujen nousupainetta, mikä kasvattaa verotuloja ja julkista taloutta. Ehdotettujen muutosten johdosta eläkemenon arvioidaan pienenevän 0,5 prosenttiyksiköllä ja keskimääräisen eläkkeen suhteessa keskiansioon 0,5 prosenttiyksiköllä pitkällä aikavälillä. Sijoitustuottojen arvioidaan puolestaan paranevan yksityisellä sektorilla pitkällä aikavälillä 0,5 prosenttiyksiköllä. Pitkällä aikavälillä keskimääräisen työeläkemaksun arvioidaan olevan noin 4 prosenttiyksikköä alempi vuoteen 2090 mennessä kuin ilman ehdotettuja muutoksia.

Ehdotetut muutokset lisäävät kuitenkin esityksen mukaan riskiä työeläkemaksujen vaihtelulle. Esitykseen ei sisälly hallitusohjelman mukaista sääntöpohjaista vakautusjärjestelmää, jonka tehtävänä olisi eläkevakuutusmaksutason pitkän aikavälin vakauttaminen. Esityksen mukaan (s. 70) kokonaisvakauttaja olisi juridisesti haastava toteuttaa ja monimutkaistaisi työeläkejärjestelmää. Sijoitusuudistuksen sijoitustuottojen parantamiseen tähtäävät toimet, vanhuuseläkerahastoinnin lisääminen ja indeksirajoitin tuottavat esityksen mukaan kokonaisuudessaan pitkällä aikavälillä maksutason nousua riittävästi hillitsevän lopputuloksen.

Sijoitusuudistus

Esityksessä ehdotetaan, että yksityisen sektorin työeläkelaitoksille mahdollistetaan parempi sijoitustuottojen tavoittelu sijoitusuudistuksella, joka toteutetaan rahoitussääntöjä joustavoittamalla ja vakavaraisuussääntelyä keventämällä. Vakavaraisuussäännökset eivät koske julkisen sektorin eläkelaitosta Kevaa, joka on jo vuonna 2023 nostanut sijoitustensa riskitasoa merkittävästi Kevan hallituksen päätöksellä, minkä johdosta osakepaino on noussut yli 60 prosenttiin.

Esityksessä yksityisen sektorin työeläkelaitosten osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun perusteena olevan osakkeiden keskimääräisen vuosituottoprosentin mukaista osuutta vastuuvelasta ehdotetaan nostettavaksi nykyisestä 20 prosentista 30 prosenttiin. Osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun ylä- ja alarajoja ehdotetaan poistettaviksi. Lisäksi osakkeiden keskimääräistä vuosituottoprosenttia laskettaessa otetaan jatkossa huomioon kaikilla säännellyillä markkinoilla kaupankäynnin kohteena olevat osakkeet nykyisen kehittyneissä valtioissa säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteina olevien osakkeiden sijaan. Osakesijoituksille esitetään ylärajaksi 85 prosenttia sijoituksista nykyisen 65 prosentin sijaan. Sijoitustoimintaa koskevien uudistusten myötä yksittäisen työeläkevakuuttajan salkun osakepainon arvioidaan nousevan yli 70 prosentin, kun se tällä hetkellä vaihtelee keskimäärin 50—60 prosentin välillä.

Samalla työeläkelaitosten vakavaraisuussääntelyä ehdotetaan kevennettäväksi niin, että eläkelaitokset voivat ottaa enemmän sijoitusriskiä sijoitustoiminnassaan ja mahdollistetaan näin parempien sijoitustuottojen tavoittelu. Vakavaraisuutta koskevalla sääntelyllä määritellään työeläkesijoittamisessa sallittu riskitaso ja siten myös rajat sijoitustoiminnassa tavoiteltaville tuotoille.

Esityksessä lisätään myös eläkelaitosten luotonoton ja takauksen käytön mahdollisuuksia. Työeläkevakuutusyhtiöitä koskien laajennetaan luotonottomahdollisuus koskemaan kaikkia työeläkevakuutusyhtiön tytäryhteisöjen kiinteistösijoituksia. Lisäksi selkiytetään sääntelyä, jonka mukaan työeläkevakuutusyhtiö voi taata kiinteistöihin tai rakennuksiin sijoittavan tytäryhteisön luottoja. Luotonottomahdollisuudesta ehdotetaan uusia säännöksiä myös Merimieseläkekassalle sekä eläkesäätiöille ja eläkekassoille.

Valiokunta pitää sijoitus- ja osakeriskin lisäämistä perusteltuna, koska eläkevarojen sijoitushorisontti on pitkä ja ehdotetut muutokset mahdollistavat pitkällä aikavälillä sijoitusten korkeamman tuoton, mikä turvaa eläkkeiden maksua, helpottaa nuorempien sukupolvien maksupainetta ja vahvistaa julkista taloutta. Eläkevarojen tuotto on työllisten lukumäärän ja ansioiden tason kasvun ohella keskeinen tekijä eläkemaksuun kohdistuvan nousupaineen hillitsemiseksi ja koko järjestelmän rahoituksen kestävyyden turvaamiseksi.

Sijoitusriskin kasvattaminen lisää kuitenkin sijoitustuottojen heiluntaa ja kasvattaa riskiä työeläkevakuutusmaksun vaihtelulle sekä vanhuuseläkerahastojen pienentymisille negatiivisten osaketuottojen tilanteessa. Sijoitusriskin kasvu voi myös lisätä epävarmuutta nuorten ja tulevien sukupolvien tulevasta maksutasosta ja eläkkeiden rahoituksesta, vaikka työeläkelaitosten vakavaraisuuden arvioidaan kestävän ehdotettujen muutosten jälkeenkin useiden vuosien mittaisia negatiivisen tuoton kausia. Valiokunta korostaa työeläkelaitosten ensisijaista tehtävää turvata eläkkeiden maksu ja sijoittaa eläkemaksuista kertyneitä varoja kestävästi ja tuottavasti. Valiokunta painottaa, että ehdotettujen muutosten myötä korostuvat työeläkelaitosten johdon ja hallituksen vahva osaaminen reagoida nopeasti riskien muutoksiin vakavaraisuutensa turvaamiseksi sekä riskien hallinnan merkitys järjestelmän kestävyyden varmistamiselle.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa tuotiin esille tarve täydentää työeläkelaitoksen hallituksen kelpoisuutta koskevaa sääntelyä ehdotettujen muutosten vuoksi siten, että hallituksen kollektiivinen osaamisvaade sisältäisi sekä sijoitustoiminnan että riskienhallinnan asiantuntemuksen. Valiokunta korostaa hallituksen pätevyysvaatimusten ja sijoitusasiantuntemuksen tärkeyttä, mutta toteaa, että jo voimassa olevan työeläkevakuutusyhtiöstä annetun lain 9 e §:n mukaan hallituksessa on kokonaisuutena oltava myös hyvä sijoitustoiminnan asiantuntemus. Hallituksen pätevyysvaatimuksia on täydennetty työeläkevakuutusyhtiöstä annettuun lakiin tehdyillä muutoksilla (213/2025, HE 194/2024 vp), jolloin pätevyysvaatimuksiin on lisätty hyvän sijoitustoiminnan asiantuntemuksen lisäksi muu hallituksen tehtävän hoitamisen vaatima ammatillinen pätevyys ja kokemus. Muutoksen yhteydessä lain esitöissä annettiin myös esimerkkejä hyvästä sijoitustoiminnan asiantuntemuksesta, joihin kuuluu myös vakavaraisuussääntelyn ja riskienhallinnan asiantuntemus. Valiokunta katsoo, että voimassa oleva sääntely turvaa sijoitustoiminnan riskien hallinnan kannalta riittävät pätevyysvaatimukset hallitukselle, mutta pitää tärkeänä, että

pätevyysvaatimusten riittävyyttä ehdotetun sääntelyn mahdollistamassa suuremman riskinoton tilanteessa seurataan.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on lisäksi kiinnitetty huomiota siihen, että Finanssivalvonta voi puuttua tarvittaessa valvonnan keinoin eläkelaitoksen liialliseen riskinottoon vain eläkelaitoksen vakavaraisuuden alittaessa lain vaatimuksen, jolloin riskit ovat jo realisoituneet ja eläkelaitoksen toimintaedellytykset todennäköisesti heikentyneet. Valiokunta korostaa, että esityksessä ei esitetä muutoksia vakavaraisuussääntelyn perusperiaatteeseen, jonka mukaan vakavaraisuudeltaan lain vaatimuksen ylittävä eläkelaitos toimii vakuutetun edun turvaten eikä ylitä liiallisen riskinoton rajoja. Finanssivalvonta voi siten puuttua vain vakavaraisuusrajan alittaneen eläkelaitoksen riskinottoon.

Vanhuuseläkkeen rahastointia koskevat muutokset

Vanhuuseläkkeiden rahastointia ehdotetaan esityksessä vahvistettavaksi siten, että jatkossa vuosittain rahastoidaan enemmän vanhuuseläkkeitä tulevien eläkkeiden rahoittamiseksi. Eläkelaitoksen vastuulla olevaa vanhuuseläkkeen vuotuista karttumaa työansioista ehdotetaan nostettavaksi 0,4 prosentista 0,5 prosenttiin. Tämä tarkoittaa, että työeläkemaksun osana olevaa vanhuuseläkemaksua nostetaan tasolta 3,7 prosenttia palkoista tasolle 4,6 prosenttia palkoista. Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan saaman selvityksen mukaan vuonna 2026 yksityisen puolen työeläkkeiden palkkasummaksi arvioidaan noin 77 miljardia euroa, mikä tarkoittaisi vanhuuseläkerahastointiin noin 700 miljoonan euron kasvua ehdotettujen muutosten myötä. Rahastoinnin kasvattaminen nostaa siten pitkällä aikavälillä työeläkevarojen määrää.

Valiokunta pitää rahastoinnin kasvattamista merkittävänä uudistuksena työeläkevakuutusmaksun korotuspaineen vähentämiseksi. Rahastoinnin kasvattamisen myötä nykyistä suurempi osa tulevista eläkemenoista voidaan kattaa rahastoista, mikä pienentää tasauseläkemenoa varten perittävien eläkemaksujen osuutta. Näin ollen rahastoinnin kasvattaminen on merkityksellinen erityisesti sukupolvien välisen oikeudenmukaisuuden näkökulmasta, koska se pienentää nuorempien ikäluokkien rahoitusvastuuta. Valiokunta pitää tärkeänä, että rahastoinnin lisäämisestä saatavan hyödyn kohdentumista eri sukupolville seurataan.

Indeksirajoitin

Esityksen ainoa suoraan työeläke-etuuksien tasoon vaikuttava osa on indeksirajoitin, joka ehdotetaan otettavaksi käyttöön vuodesta 2030 alkaen. Toisin kuin sijoitusuudistus ja rahastoinnin vahvistaminen, indeksirajoitin vaikuttaa kaikkien eläkelakien mukaisiin eläkkeisiin eli myös esimerkiksi julkisen sektorin eläkkeisiin ja yrittäjien eläkkeisiin. Indeksirajoitin vaikuttaa maksussa olevien työeläkkeiden vuosittaisiin indeksitarkistuksiin siten, että työeläkeindeksi ei saa kahden peräkkäisen vuoden aikana kasvaa enempää kuin palkkakerroin samana aikana. Työeläkkeet eivät siten voi nousta merkittävästi enempää kuin palkat. Indeksirajoittimeen sisältyy myös rajoitin, eli se ei voi saada negatiivista arvoa eikä leikata ansaittua työeläkettä nykyistä indeksisääntöä enempää.

Esityksen mukaan (s. 40) indeksirajoitin aktivoituisi suhteellisen harvoin (arvion mukaan keskimäärin 7,7 vuoden välein) ja aktivoituessaan se pienentäisi työeläkeindeksin tarkistusta maltillisesti (arvion mukaan keskimäärin 0,78 prosenttiyksikköä). Indeksirajoitin vähentäisi vuosien 2023 ja 2024 poikkeuksellisten indeksikorotusten kaltaisissa tilanteissa kannustimia aikaistaa eläkkeelle siirtymistä ja pienentäisi eläkemenon odotusarvoa, mikä vaikuttaisi eläkemaksua alentavasti. Indeksirajoittimella ei ole kuitenkaan ole suoraa eläkemaksua vakauttavaa vaikutusta. Indeksirajoitin vakauttaa esityksen mukaan (s. 70) työeläkemenoa suhteessa palkkasummaan reaalisen palkkasumman alentuessa, mutta se ei välttämättä sopeuta eläkkeitä alaspäin tilanteissa, joissa maksun nousupaine on ilmeinen. Indeksirajoitin voi myös johtaa maksussa olevien eläkkeiden pysyvään alentamiseen, vaikka työeläkejärjestelmän rahoitustilanne ei sitä edellyttäisi.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on kiinnitetty huomiota siihen, että indeksirajoitin leikkaa merkittävimmät eläkkeiden nousut, mutta se ei paikkaa mahdollisia eläkkeiden menetyksiä. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan indeksirajoittimelle asetettujen tavoitteiden saavuttaminen voisi vaarantua, jos indeksirajoittimen aiheuttama etuusmuutos kompensoitaisiin. Valiokunta pitää välttämättömänä, että indeksirajoittimen vaikutuksia eläkkeiden tasoon eri ikäluokissa seurataan ja arvioidaan säännöllisesti.

Seuranta

Eläkejärjestelmän tehtävänä on turvata ihmisten toimeentuloa pitkäaikaisten sosiaalisten riskien, kuten vanhuuden tai työkyvyttömyyden, varalta, ja järjestelmän toimivuudella on merkittävä vaikutus laajemmin yhteiskuntaan kohdistuvaan luottamukseen. Ehdotetuilla muutoksilla arvioidaan olevan merkittävä työeläkejärjestelmän rahoituksellista kestävyyttä ja julkista taloutta sekä sukupolvien välistä oikeudenmukaisuutta parantava vaikutus. Valiokunta pitää välttämättömänä, että muutosten vaikutuksia työeläkejärjestelmän rahoitukselliseen kestävyyteen, työeläkemaksujen vaihteluun, eläke-etuuksien tasoon ja sukupolvien väliseen oikeudenmukaisuuteen seurataan ja arvioidaan (*Valiokunnan lausumaehdotus*). Valiokunta korostaa, että eläkejärjestelmän kestävyyden parantaminen edellyttää järjestelmän sisäisten muutosten lisäksi myös panostuksia työllisyyden parantamiseen, työurien pidentämiseen, työhyvinvointiin, työssäjaksamiseen ja osaamisen kehittämiseen.

Esityksen mukaan ehdotettujen muutosten vaikutusten tarkastelu erityisesti riittävän etuustason ja eläkejärjestelmän rahoituksellisen kestävyyden näkökulmasta tehdään vuonna 2035. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan sosiaali- ja terveysministeriö on myös käynnistänyt osana eläkeuudistuksen jatkovalmistelua kolmikantaisen selvityksen vanhuuseläkerahastoinnin kehittämistarpeista tavoitteena riittävä rahastointi, sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus ja tasainen maksukehitys. Lisäksi voimassa olevan työeläkelain 218 a §:n mukaan sosiaali- ja terveysministeriö tekee viiden vuoden välein kokonaisarvion työurien kehityksestä sekä työeläkejärjestelmän taloudellisesta ja sosiaalisesta kestävyydestä työeläkejärjestelmän kehittämisen ja poliittisen päätöksenteon tueksi. Ensimmäinen arvio tehdään vuonna 2026. Eläketurvakeskus on julkaissut osana eläkeuudistuksen valmistelua sosiaali- ja terveysministeriön toimeksiannosta edellä mainitun arvion väliraportin (Eläketurvakeskuksen raportteja 1/2025: *Työurien kehitys ja työeläkejärjestelmän sosiaalinen ja taloudellinen kestävyys*), jonka osana tarkastellaan myös sukupolvien välistä oikeudenmukaisuutta. Valiokunta

pitää tärkeänä, että eläkejärjestelmän arvioinnin tuloksista raportoidaan säännöllisesti myös eduskunnalle.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Laki työntekijän eläkelain muuttamisesta

Voimaantulosäännös. Valiokunta ehdottaa voimaatulosäännöksen 2 momenttiin kielellistä täsmennystä.

3. Laki eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetun lain muuttamisesta

13 a §. Velkaosuuden huomiointi. Valiokunta ehdottaa pykälän 1 kohdan kaavan korjaamista siten, että kaava sisältää minimilausekkeen, jotta mahdollinen tappio ei missään tilanteessa voi olla sijoituksen arvoa suurempi.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 40/2026 vp sisältyvät 2. ja 4—6. lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 40/2026 vp sisältyvät 1. ja 3. lakiehdotuksen. ***(Valiokunnan muutosehdotukset)***

Eduskunta hyväksyy yhden lausuman. ***(Valiokunnan lausumaehdotus)***

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

työntekijän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työntekijän eläkelain (395/2006) 98 §, 168 §:n 2 ja 3 momentti, 170 §:n 1 momentti, 171 §:n 2 ja 4 momentti, 174 §:n 1 kohta ja 201 §, sellaisina kuin niistä ovat 168 §:n 2 momentti, 170 §:n 1 momentti ja 171 §:n 4 momentti laissa 950/2021, 168 §:n 3 momentti laissa 694/2019, 171 §:n 2 momentti ja 201 § laissa 357/2022 sekä 174 §:n 1 kohta laissa 69/2016, seuraavasti:

98 §

Eläkkeiden indeksitarkistus

Maksussa oleva eläke tarkistetaan vuosittain tammikuun alusta lukien indeksillä (*työeläkeindeksi*).

Työeläkeindeksiä laskettaessa palkkatason muutoksen painokerroin on 0,2 ja hintatason muutoksen painokerroin 0,8.

Jos 2 momentin mukaisesti lasketun työeläkeindeksin muutos kahden peräkkäisen vuoden tarkastelujaksolla ylittää palkkakertoimen vastaavan ajan muutoksen, työeläkeindeksin arvo on 2 momentissa säädetystä poiketen suurin arvo, jolla työeläkeindeksin muutos kahden peräkkäisen vuoden tarkastelujaksolla ei ylitä palkkakertoimen vastaavan ajan muutosta. Muutoksella tarkoitetaan suhteellista muutosta.

Edellä 3 momenttia sovelletaan, jos 2 momentin mukaisesti lasketun työeläkeindeksin arvo on suurempi tai yhtä suuri kuin viimeksi annetun työeläkeindeksin arvo. Jos tällöin 3 momentin soveltamisen jälkeen työeläkeindeksin arvo on pienempi kuin viimeksi annetun työeläkeindeksin arvo, työeläkeindeksin arvo on sama kuin viimeksi annetun työeläkeindeksin arvo.

168 §

Laskuperusteiden laatiminen

— —

Vastuuvelan laskuperusteisiin on sisällyttävä osaketuottosidonnaista lisävakuutusvastuuta koskevat perusteet. Laskuperusteet on laadittava siten, että osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun perusteena on osakkeiden keskimääräisen vuosituottoprosentin 30 prosentin

mukainen osuus tämän lain mukaisesta vastuuvelasta, josta on vähennetty tämän pykälän mukainen osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun määrä, työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 14 §:n 2 momentissa tarkoitettu osittamaton lisävakuutusvastuu ja vakuutuksenottajille ositettu lisävakuutusvastuu sekä eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 7 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettu lisävakuutusvastuu. Ennen osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun vuosittaista laskentaa tehdään tämän lain 171 §:n 2 momentin mukainen vähennys.

Osakkeiden keskimääräisellä vuosituottoprosentilla tarkoitetaan tämän lain mukaista toimintaa harjoittavien eläkelaitosten ja Merimieseläkekassan eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetun lain (315/2015) 11 §:ssä tarkoitetulla säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteina olevien osakkeiden keskimääräistä vuosituottoa vähennettynä yhdellä prosenttiyksiköllä. Keskimääräinen vuosituottoprosentti lasketaan eläkelaitosten osaketuottojen painotettuna keskiarvona siten, että yksittäisen eläkelaitoksen tai Merimieseläkekassan vaikutus prosenttiin ei ole liian suuri suhteessa muihin eläkelaitoksiin. Keskimääräisen vuosituottoprosentin laskee Eläketurvakeskus eläkelaitosten antamien tietojen perusteella.

— —

170 §

Vastuuvelan laskuperusteiden muuttaminen

Jos vastuuvelan laskuperusteita muutetaan 168 §:ssä säädettyjen vaatimusten johdosta siten, että eläkkeistä ja karttuneista eläkeoikeuksista aiheutuvan vastuun määrä kasvaa, tästä aiheutuvat kustannukset sisällytetään 179 §:ssä tarkoitettuihin työeläkelaitosten yhteisesti vastattaviin kustannuksiin. Jos kuitenkin muutos kohdistuu vanhuuseläkkeitä varten laskettavan vastuuvelan laskuperusteisiin, muutoksesta aiheutuvat kustannukset katetaan ensisijaisesti varoilla, jotka muutoin olisi käytettävä 171 §:ssä tarkoitettuun rahastoinnin lisäämiseen.

— —

171 §

Vanhuuseläkevastuun tarkistaminen

— —

Vanhuuseläkkeiden rahastoituja osia tarkistetaan 1 momentin mukaisen tarkistuksen lisäksi vuosittain eläkelaitosten 168 §:n 2 momentin mukaisten osaketuottosidonnaisten lisävakuutusvastuiden yhteismäärän perusteella.

— —

Edellä 1 ja 2 momentin mukaisiin tarkistuksiin tarkoitettuja varoja voidaan käyttää 170 §:n mukaisten vanhuuseläkkeitä varten laskettavan vastuuvelan laskuperustemuutoksista aiheutuvien kustannusten kattamiseen.

174 §

Eläkelaitoksen vastuu vanhuuseläkkeestä

Kukin työeläkelaitos on vastuussa:

1) työntekijän ja eläkkeensaajan vanhuuseläkkeen siitä osasta, joka perustuu työntekijän ennen ensimmäisen vanhuuseläkkeen alkamiskuukautta edeltävän kuukauden loppua tekemään työhön ja joka vastaa 0,5 prosentin vuotuista eläkkeen karttumaa käyttäen eläkeikänä 65 vuotta tai, jos vanhuuseläkkeen osa perustuu työntekijän 65 vuoden täyttämisvuoden jälkeiseen työhön, työntekijän ikää työntekovuonna, ja laskettuna sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien tai antamien laskuperusteiden mukaan; eläkelaitoksen vastuuseen ei kuitenkaan lueta 96 §:n mukaisesta vuosiansioiden palkkakertoimella tarkistamisesta tai eläkkeen alkamisen jälkeen tehdystä 98 §:n mukaisesta indeksitarkistuksesta johtuvaa korotusta eikä elinaikakertoimesta johtuvaa muutosta;

— —

201 §

Tiedot vanhuuseläkevastuiden tarkistamiseksi

Eläketurvakeskuksella on oikeus määräämässään ajassa ja muodossa salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada eläkelaitokselta 171 §:n 1 momentissa tarkoitetun eläkevastuun täydennyskertoimen laskemiseksi tarvittavat tiedot eläkelaitoksen vastuuvelasta ja vakavaraisuuspääomasta sekä 168 §:n 3 momentissa tarkoitetun keskimääräisen vuosituottoprosentin laskemiseksi tarvittavat tiedot eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetun lain 11 §:ssä tarkoitetulla säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteina olevien osakesijoitusten määrästä ja tuotosta.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Sen estämättä, mitä 168 §:n 2 momentissa säädetään, osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun perusteena on osakkeiden keskimääräisen vuosituottoprosentin mukainen neljäsosa mainitussa momentissa tarkoitetusta vastuuvelasta 30 päivään kesäkuuta 2027.

Tämän lain 98 §:n 3 ja 4 momenttia sovelletaan 1 päivänä tammikuuta 2030 ja sen jälkeen tehtäviin indeksitarkistuksiin.

Tämän lain 174 §:n 1 momenttia sovelletaan työhön, joka on tehty 1 päivänä tammikuuta 2027 tai sen jälkeen.

_____

2.

Laki

merimieseläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan merimieseläkelain (1290/2006) 154 §:n 1 kohta, 205 §:n 2 momentti ja 215 §:n 4 momentin 3 kohta, sellaisena kuin niistä on 154 §:n 1 kohta laissa 78/2016, ja

lisätään 205 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 642/2014, uusi 5—8 momentti seuraavasti:

154 §

Eläkekassan vastuu vanhuuseläkkeestä

Eläkekassa on vastuussa:

1) työntekijän ja eläkkeensaajan vanhuuseläkkeen siitä osasta, joka perustuu työntekijän ennen ensimmäisen vanhuuseläkkeen alkamiskuukautta edeltävän kuukauden loppua tekemään työhön ja joka vastaa 0,5 prosentin vuotuista eläkkeen karttumaa käyttäen eläkeikänä 65 vuotta tai, jos vanhuuseläkkeen osa perustuu työntekijän 65 vuoden täyttämisvuoden jälkeiseen työhön, työntekijän ikää työntekovuonna, ja laskettuna sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien tai antamien laskuperusteiden mukaan; eläkekassan vastuuseen ei kuitenkaan lueta 101 §:n mukaisesta vuosiansioiden palkkakertoimella tarkistamisesta tai eläkkeen alkamisen jälkeen tehdystä 102 §:n mukaisesta indeksitarkistuksesta johtuvaa korotusta eikä elinaikakertoimesta johtuvaa muutosta;

— —

205 §

Sijoituksia koskevat rajoitukset

— —

Eläkekassa ei saa ilman Finanssivalvonnan lupaa hankkia kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettua määräysvaltaa muuta liikettä kuin vakuutusliikettä harjoittavassa yhteisössä, jollei yhteisön toimintaa voida pitää työeläkevakuutusliikkeeseen liittyvänä ja tämän kannalta tarkoituksenmukaisena tai jollei kysymyksessä ole asunto- tai kiinteistöyhteisö.

— —

Eläkekassan tytäryhteisö, jonka pääasiallisena tarkoituksena on eläkekassan puolesta suoraan tai välillisesti omistaa kiinteää omaisuutta, saa ottaa lainaa kiinteistösijoitustoiminnassaan.

Eläkekassan tytäryhteisö saa käyttää vierasta pääomaa kiinteistöjen omistamiseen ja hankintaan sekä asuntojen ja muiden rakennusten omistamiseen, hankintaan, rakentamiseen ja ylläpitoon Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.

Eläkekassan tytäryhteisöjen ottamien lainojen yhteismäärä saa olla korkeintaan kymmenen prosenttia kaikista eläkekassan sijoituksista ja 50 prosenttia kaikista eläkekassan kiinteistösijoituksista.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään tytäryhteisöstä, sovelletaan myös toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa sijaitsevaan siihen rinnastettavaan yhtiöön ja yhteisöön.

215 §

Sovellettavat säännökset

— —

Tätä lakia toimeenpantaessa sovelletaan tässä luvussa säädetyn lisäksi, mitä säädetään työntekijän eläkelain:

— —

3) 201 §:ssä tietojen antamisesta Eläketurvakeskukselle vanhuuseläkevastuiden tarkistamiseksi;

— —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain 154 §:n 1 kohta ja 215 §:n 4 momentin 3 kohta tulevat kuitenkin voimaan 1 päivänä tammikuuta 2027.

_____

3.

Laki

eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetun lain (315/2015) 7 a, 9 ja 12 §, 13 §:n 1 momentti, 15 §:n 2 momentti, 17 §:n 1 ja 2 momentti sekä 24 §:n 1 momentin 4 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 7 a § laissa 99/2016, 17 §:n 1 momentti laissa 359/2022 ja 17 §:n 2 momentti laissa 956/2021, sekä

lisätään lakiin uusi 13 a ja 13 b § sekä 24 §:n 1 momenttiin uusi 5 kohta seuraavasti:

7 a §

Osakesijoitusten enimmäismäärä

Eläkelaitoksen sijoituksista enintään 85 prosenttia saa olla osakesijoituksia. Osakesijoituksilla tarkoitetaan 11 §:n 1 momentissa tarkoitetuille riskiluokille 1—5 altistuneiden sijoitusten yhteismäärää. Jos johdannaissopimuksen kohde-etuutena on osakesijoitus, johdannaissopimuksen osakeriskille altistuneella määrällä tarkoitetaan johdannaissopimuksen 19 §:n 3 momentissa tarkoitettua deltavasta-arvoa.

9 §

Vakavaraisuuslaskennassa käytettävien vakioiden arvojen vahvistaminen

Vakavaraisuuslaskennassa käytettävien vakioiden arvoista säädetään valtioneuvoston asetuksella viiden vuoden välein siten kuin jäljempänä säädetään. Vakioiden arvot määritellään niin, että vuoden kuluttua siitä hetkestä, kun eläkelaitoksen vakavaraisuuspääoma on vakavaraisuusrajalla, eläkelaitoksen vakavaraisuuspääoma on nollaa suurempi 97 prosentin todennäköisyydellä. Vakioiden arvot määritellään ottaen huomioon sijoitusmarkkinoita ja erilaisten sijoitusten riskejä koskeva kokemusperäinen tieto. Sosiaali- ja terveysministeriön tulee kuulla asetuksen valmistelussa Finanssivalvontaa.

12 §

Riskiluokan riskiarvon laskeminen

Kullekin riskiluokalle j lasketaan riskiarvo kaavalla

$$V_j = \sum_i A_i S_j$$

,

missä A_i on riskiluokassa j tarkoitetulle riskille altistuneen yksittäisen sijoituksen i määrä ja S_j riskiluokalle j määritelty tappio-olettama.

Riskiluokan j tappio-olettamasta S_j säädetään valtioneuvoston asetuksella.

13 §

Riskiluokan odotetun tuoton laskeminen

Kullekin riskiluokalle j lasketaan odotettu tuotto kaavalla

$$\mu_j = \sum_i m_j A_i$$

,

missä A_i on riskiluokassa j tarkoitetulle riskille altistuneen yksittäisen sijoituksen i määrä ja m_j riskiluokan j tuoton odotusarvo.

— —

13 a §

Velkaosuuden huomiointi

Sijoituksen velkaosuus otetaan huomioon siten, että sen lisäksi, mitä 12, 13 ja 14 §:ssä säädetään:

1) riskiarvoa laskettaessa tappio-olettama S_j korvataan kaavalla

$$\min\left(\frac{1}{1-L_i}S_j + \frac{L_i}{1-L_i}\left(m_6 + L_i\left(m_j - m_6\right)\right);1\right)$$

,

missä L_i on sijoitukseen sisältyvä velkaosuus ja m_6 on 11 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetun korkoriskiluokan tuoton odotusarvo;

2) odotettua tuottoa laskettaessa tuoton odotusarvo m_j korvataan kaavalla

$$\left(m_j + L_i\left(m_j - m_6\right)\right)$$

,

missä L_i on sijoitukseen sisältyvä velkaosuus ja m_6 on 11 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetun korkoriskiluokan tuoton odotusarvo.

13 b §

Kiinteistösijoitusten velkaosuuden huomiointi

Sen lisäksi, mitä 12 ja 14 §:ssä säädetään, työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 5 a §:n mukaisten kiinteistösijoitusten, joihin liittyy työeläkevakuutusyhtiön antama takaus, velkaosuus otetaan huomioon siten, että riskiarvoa laskettaessa tarkoitetaan terminä A_i yksittäisen sijoituksen i määrää kokonaisuutena.

Sen lisäksi, mitä 13 ja 14 §:ssä säädetään, työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 5 a §:n mukaisten kiinteistösijoitusten, joihin liittyy työeläkevakuutusyhtiön antama takaus, velkaosuus otetaan huomioon siten, että odotettua tuottoa laskettaessa tuoton odotusarvo m_j korvataan kaavalla

$$m_j - L_i m_6$$

,

missä L_i on sijoitukseen sisältyvä velkaosuus ja m_6 on 11 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetun korkoriskiluokan tuoton odotusarvo.

15 §

Valuuttariski

— —

Muille kuin 1 momentissa tarkoitetuille valuuttariskille altistuneille sijoituksille lasketaan riskiarvo 12 §:n sekä 13 a §:n 1 kohdan tai 13 b §:n mukaisesti ja odotettu tuotto 13 §:n sekä 13 a §:n 2 kohdan tai 13 b §:n mukaisesti.

— —

17 §

Tuottovaatimusriski ja vakuutusriski

Tuottovaatimusriskiluokan riskiarvo lasketaan sen estämättä, mitä 12 §:ssä säädetään, kaavalla

$$V_j = \left((1-\lambda)(k+b) + C - \lambda S_j\right) A_j$$

,

jossa k on vastuuvelan laskemisessa käytettävä diskonttauskorko, b on laskentahetkeä seuraavana päivänä voimassa oleva työntekijän eläkelain (395/2006) 171 §:n 1 momentissa tarkoitettu eläkevastuun täydennyskerroin, S_j on tuottovaatimusriskille määritelty tappio-olettama ja A_j on vastuuvelka, josta on vähennetty työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 14 §:n 2 momentissa tarkoitettu osittamaton ja ositettu lisävakuutusvastuu, eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 7 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettu lisävakuutusvastuu sekä erät, joita yrittäjän eläkelain (1272/2006) 139 §:n 2 momentin mukaan ei oteta huomioon vakuutusmaksuvastuussa.

Tuottovaatimusriskin odotettu tuotto lasketaan sen estämättä, mitä 13 §:ssä säädetään, kaavalla

$$\mu_j = -\Big((1-\lambda)(k+b)+D+\lambda m_j\Big)A_j$$

,

missä m_j on tuottovaatimusriskille määritelty tuoton odotusarvo, A_j on 1 momentissa määritelty vastuuvelka ja λ on työntekijän eläkelain 168 §:n 2 momentissa tarkoitettu osaketuottosidonnaisuuden aste.

— —

24 §

Eläkelaitoksen hallituksessa vahvistettavat perusteet

Eläkelaitoksen hallituksen on vahvistettava ja liitettävä sijoitussuunnitelmaansa:

— —

4) 14 §:ssä tarkoitetun korko- ja luottomarginaaliriskille altistuneiden sijoitusten duraation laskemista koskevat perusteet;

5) sijoituksiin sisältyvän velkaosuuden ja siihen liittyvän takauksen käyttämistä koskevat perusteet, joista on käytävä ilmi ainakin velkaosuuden ja takauksen enimmäismäärä sekä velkaosuudesta ja takauksesta aiheutuva enimmäisriski eläkelaitokselle.

— —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

4.

Laki

työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 5 a §:n muuttamisesta ja 18 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 5 a § ja väliaikaisesti 18 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 5 a § laissa 1353/2014 ja 18 §:n 1 momentti laissa 96/2016, seuraavasti:

5 a §

Luotonotto ja takaus kiinteistösijoitustoiminnassa

Työeläkevakuutusyhtiön tytäryhteisö, jonka pääasiallisena tarkoituksena on työeläkevakuutusyhtiön puolesta suoraan tai välillisesti omistaa kiinteää omaisuutta, saa ottaa muutakin kuin vakuutusyhtiölain 15 luvun 1 §:ssä tarkoitettua luottoa kiinteistösijoitustoiminnassaan.

Työeläkevakuutusyhtiön tytäryhteisö saa käyttää vierasta pääomaa kiinteistöjen omistamiseen ja hankintaan sekä asuntojen tai muiden rakennusten omistamiseen, hankintaan, rakentamiseen ja ylläpitoon Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.

Työeläkevakuutusyhtiön tytäryhteisöjen ottamien luottojen yhteismäärä saa olla korkeintaan kymmenen prosenttia kaikista työeläkevakuutusyhtiön sijoituksista ja 50 prosenttia kaikista työeläkevakuutusyhtiön kiinteistösijoituksista.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään tytäryhteisöstä, sovelletaan myös toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa sijaitsevaan siihen rinnastettavaan yhtiöön ja yhteisöön.

Työeläkevakuutusyhtiö voi antaa takauksen tässä pykälässä säädetyn luoton vakuudeksi. Mitä vakuutusyhtiölain 15 luvun 3 §:ssä säädetään vakuuden antamisesta tytäryhteisölle, sovelletaan myös tämän pykälän mukaisen tytäryhteisön sitoumukseen.

18 §

Siirrot ositettuun ja osittamattomaan lisävakuutusvastuuseen

Työeläkevakuutusyhtiön vakavaraisuuspääoman enimmäismäärä on vakavaraisuusrajan 3,5-kertainen määrä, kuitenkin vähintään 40 prosenttia vastuuvelasta, josta on vähennetty osittamaton lisävakuutusvastuu ja erät, joita yrittäjän eläkelain 139 §:n 2 momentin mukaan ei oteta huomioon vakuutusmaksuvastuussa. Jos työeläkevakuutusyhtiön vakavaraisuuspääoma on kahtena peräkkäisenä vuonna suurempi kuin vakavaraisuuspääoman enimmäismäärä, työeläkevakuutusyhtiön on jälkimmäisestä vuodesta lukien siirrettävä vuosittain ositettuun lisävakuutusvastuuseen määrä, joka on yksi kolmasosa siitä määrästä, jolla yhtiön vakavaraisuuspääoma ylittää sen enimmäismäärän. Jos ylityksen voidaan katsoa olevan luonteeltaan pysyvä, yhtiön on järjestettävä toimintansa siten, että yhtiön vakavaraisuuspääoma palautuu enimmäismäärää pienemmäksi.

— —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain 18 §:n 1 momentti on voimassa 31 päivään joulukuuta 2029.

_____

5.

Laki

eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 8 luvun 3 §:n muuttamisesta ja 7 luvun 7 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan väliaikaisesti eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain (946/2021) 7 luvun 7 §:n 2 momentti, ja

lisätään 8 luvun 3 §:ään uusi 4—7 momentti seuraavasti:

7 luku

Vastuuvelka, vakuutusmaksut ja vakavaraisuus

7 §

Lisävakuutusvastuu ja vakavaraisuuspääoman enimmäismäärä

— —

Eläkesäätiön vakavaraisuuspääoman enimmäismäärä on vakavaraisuusrajan 3,5-kertainen määrä, kuitenkin vähintään 50 prosenttia vastuuvelasta, josta on vähennetty lisävakuutusvastuu. Eläkekassan vakavaraisuuspääoman enimmäismäärä on vakavaraisuusrajan 3,5-kertainen määrä, kuitenkin vähintään 50 prosenttia vastuuvelasta, josta on vähennetty lisävakuutusvastuu ja erät, joita yrittäjän eläkelain 139 §:n 2 momentin mukaan ei oteta huomioon vakuutusmaksuvastuussa. Lisävakuutusvastuuta voidaan kartuttaa vakuutusmaksuilla vakavaraisuuspääoman enimmäismäärään saakka.

8 luku

Varat ja sijoittaminen

3 §

Lainoja ja takausta koskevat rajoitukset

— —

Eläkelaitoksen tytäryhteisö, jonka pääasiallisena tarkoituksena on eläkelaitoksen puolesta suoraan tai välillisesti omistaa kiinteää omaisuutta, saa ottaa lainaa kiinteistösijoitustoiminnassaan.

Eläkelaitoksen tytäryhteisö saa käyttää vierasta pääomaa kiinteistöjen omistamiseen ja hankintaan sekä asuntojen ja muiden rakennusten omistamiseen, hankintaan, rakentamiseen ja ylläpitoon Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.

Eläkelaitoksen tytäryhteisöjen ottamien lainojen yhteismäärä saa olla korkeintaan kymmenen prosenttia kaikista eläkelaitoksen sijoituksista ja 50 prosenttia kaikista eläkelaitoksen kiinteistösijoituksista.

Mitä edellä säädetään tytäryhteisöstä, sovelletaan myös toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa sijaitsevaan siihen rinnastettavaan yhtiöön ja yhteisöön.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain 7 luvun 7 §:n 2 momentti on voimassa 31 päivään joulukuuta 2029.

_____

6.

Laki

työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain (1353/2014) voimaantulosäännös, sellaisena kuin se on laissa 932/2022, seuraavasti:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

Valiokunnan lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto seuraa ja arvioi sijoitusuudistuksen, vanhuuseläkerahastoinnin lisäämisen ja indeksirajoittimen vaikutuksia työeläkejärjestelmän rahoitukselliseen kestävyyteen, työeläkemaksujen vaihteluun, eläke-etuuksien tasoon ja sukupolvien väliseen oikeudenmukaisuuteen.

Valiokunnan mietintö StVM 5/2026 vp

Helsingissä 20.5.2026

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Krista Kiuru sd (osittain)
varapuheenjohtaja Mia Laiho kok
jäsen Kim Berg sd
jäsen Maaret Castrén kok
jäsen Bella Forsgrén vihr (osittain)
jäsen Hilkka Kemppi kesk
jäsen Hanna-Leena Mattila kesk (osittain)
jäsen Ville Merinen sd
jäsen Minna Reijonen ps
jäsen Anne Rintamäki ps
jäsen Päivi Räsänen kd
jäsen Oskari Valtola kok
jäsen Henrik Wickström r
varajäsen Mari Kaunistola kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Sanna Pekkarinen